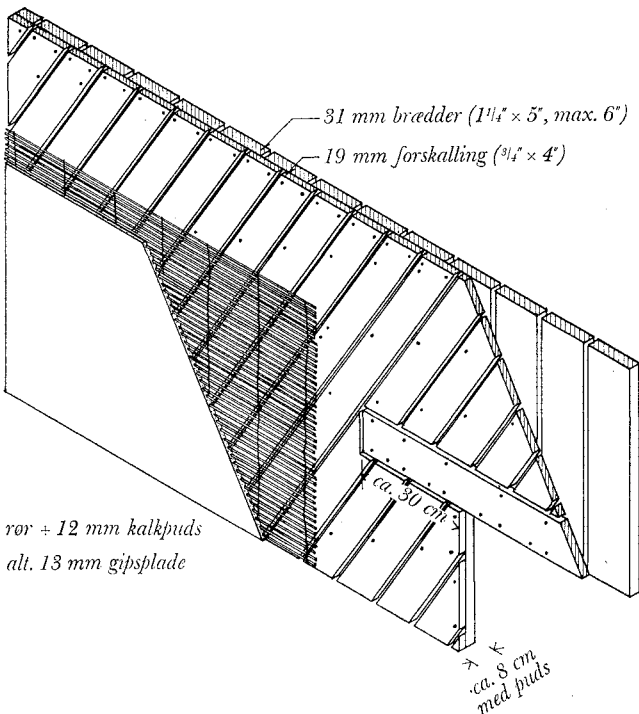

3	32	323	323.1		323.13	blad 1
konstruktioner	vægge, skorstene	lette skille-vægge	lette skille-vægge af træ		dobbelt bræddeskillevæg	

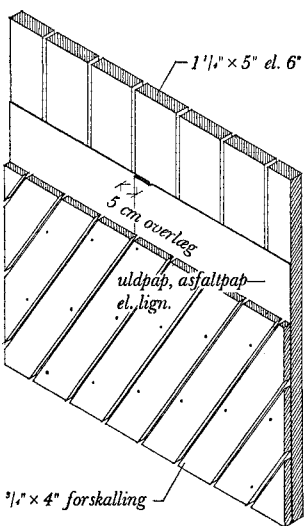
Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

april 1968

rør + 12 mm kalkpuds
alt. 13 mm gipsplade

Dobbelt bræddeskillevæg med døråbning.

Dobbelt bræddeskillevæg med mellemlag af uld- eller asfalt-pap.

Mål 1:20

Materialeforbrug

1 1/4" × 5" brædder: 7,4 m = 237 1/2 fod eller 1,01 kubikfod pr. m²
 1 1/4" × 6" brædder: 6,25 m = 19 1/2 fod eller 1,04 kubikf. pr. m²
 3/4" × 4" forskalling: 9,10 m = 29 fod eller 0,61 kubikfod pr. m²
 1" × 4" forskalling: 9,10 m = 29 fod eller 0,81 kubikfod pr. m²
 3" søm til fastgørelse af lodrette brædder: ca. 30 stk. pr 1b.m.
 (1 pakke indeholder ca. 415 stk.).
 2" søm til fastgørelse af forskalling: ca. 60 stk. pr. m². (1 pakke
 indeholder ca. 885 stk.).
 Rørvæv leveres i ruller af forskelligt format, alle dækkende ca.
 20 m².
 3/4" galv. rørsøm: ca. 50 stk. pr. m² pr. side. (1 pakke indeholder
 ca. 1635 stk.).
 Pudsørtel: 0,15 hl pr. m² pr. side.

Dobbelt bræddeskillevæg

Konstruktionsprincip

Dobbelt bræddeskillevæg består af et lag lodrette brædder, sædvanligvis 31 mm × 5" eller 6", foroven sømmet til loft og for-neden til gulv, bjælke eller lign. (se detalje), samt et lag skråt-stillede brædder, forskalling, sædvanligvis 19 mm × 4", anbragt under en vinkel med vandret plan på ca. 60° og sømmet til de lodrette. Brædderne anbringes med ca. 10 mm mellemrum og røres og pudses. Brædder, som er bredere end 6", spaltes inden opsætningen.

Godkendt type

For at være i overensstemmelse med kravene i BR-66 til BD-bygningsdel 60 (kap. 6.1.7, stk. 4) skal skillevæggen udføres af ét lag 31 mm (5/8") tykke brædder og ét lag 19 mm (3/4") brædder med rør og 12 mm kalkpuds på begge sider. Rør og puds kan erstattes af 13 mm gipsplade. K-BV (§ 31, stk. 3) har tilsvarende dimensionskrav til brædderne. GB 4 (12.30) specificerer desuden, at de lodrette 31 mm tykke brædder ikke må være bredere end 150 mm, og at de 19 mm skrå brædder skal være 100 mm brede.

Udførelse

Inden opsætningen anbringes ved loft og gulv, bjælke eller lign. ledere eller styrelister, permanente ledere, til støtte for de lodrette brædder. Hvert af de lodrette brædder fastgøres foroven og forneden med 2 stk. 3" søm (31/80) og alle lodrette brædder bør være gennemgående. Undtagelsesvis kan højst hvert 5. brædt stødes (GB 4: hvert andet). Forskallingen fastgøres derpå til de lodrette brædder med 1 stk. 2" søm (25/55) pr. kryds, anbragt skiftevis i den ene og den anden side. Langs alle skillevæggens kanter, døråbninger og lign. samt ved stød sømmes tæt, d. v. s. 3 stk. søm pr. kryds. Stødning af forskalling bør undgås, men må dog foretrækkes fremfor stødning af de lodrette brædder.

Ved ganske korte skillevægge kan forskallingen anbringes vandret, men i øvrigt bør en hældningsvinkel på ca. 60°, reguleret efter de forhåndenværende bræddelængder, overholdes af hensyn til skillevæggens stivhed. Ved en hældningsvinkel på 45°, som tidligere var almindeligt, bliver færre brædder gennemgående fra gulv til loft end ved 60°, og 45° bør derfor kun anvendes ved længere skillevægge.

Skillevæggen sømmes til tilstødende vægge eller fastgøres ved hjælp af murstifter (GB 4: 100 mm søm eller murstifter). Ved tilstødning til skorsten og lignende kanaler, hvorfra træværk skal holdes i en bestemt afstand, udfyldes mellemrummet med rabbitz (mørteludkastning på galv. trådnat eller lign., fastgjort i skillevæg og kanal).

Ved skunkvægge (vægge under skrå tagflader) og andre steder, hvor kun den ene side af skillevæggen pudses, anvendes undertiden af hensyn til tætheden pløjede, lodrette brædder på den side, som ikke pudses.

Ønskes skillevæggen gjort tættere kan som mellemlag mellem bræddelagene anvendes f. eks. uldpap eller asfaltpap. Tjærepap og bitumenplader anvendes i reglen ikke på grund af deres gennemtrængende lugt. Uld- og asfaltpap opsættes i lodrette baner med 5 cm overlæg. Hver bane fastgøres foroven f. eks. med 3 stk. 3/4" papsøm.

Tømreren opstiller skillevæggen med evt. mellemlag efter lofts-forskallingens færdiggørelse. Mureren rører og pudser, når el-ledninger (rør) og andre installationer er færdige.

Såfremt der bruges gipsplader (pudsplader), opsættes disse af tømreren. Se i øvrigt afsnittet „Overfladematerialer“, blad 3. Efter pudsearbejdets færdiggørelse (og når gulve er lagt) anbringer sneakeren dørene. Karmtræ kan fastgøres direkte i skillevæggen.

Anvendelse

Anvendelsesområder i almindelighed

Dobbelt bræddeskillevæg anvendes som ikke-bærende adskillelse indenfor samme lejlighed, mellem beboelses- og arbejdsrum, birum, udenomsrum m.v. Skillevæggen bør ikke benyttes i kældre og må ikke benyttes omkring baderum og WC-rum med gulvafløb (BR-66, kap. 5.5.7). Skillevæggen vil kunne anvendes i erhvervsbyggeri, hvor der til den pågældende væg ikke stilles krav udover de brandmæssige om BD-bygningsdel 60.

Anvendelsesmuligheder, etagebyggeri

Som skillevæg overalt indenfor den enkelte lejlighed (brandcelle). (BR-66, 6.1). Mod kolde tagrum kun med supplerende isolering (BR-66, 8.2.1: k ikke over 0.50).

3	32	323	323.1		323.13	blad 1
konstruktioner	vægge, skorstone	lette skille-vægge	lette skille-vægge af træ		dobbelt bræddeskillevæg	

Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

april 1968

Anvendelsesmuligheder, lavt byggeri

Som skillevæg overalt indenfor det enkelte hus. Skillevæg, som omgiver kældertårn, skal være mindst BD-bygningsdel 60 (BR-66, 6.1.2, stk. 3).

Dobbelt bræddeskillevæg kan anvendes mod uopvarmet rum – ikke tagrum – uden særlig isolering (BR-66, 8.2.1: k ikke over 1.70).

Anvendelsesmuligheder, andre bygningsarter

Bekendtgørelsen om brandvænsforanstaltninger i hoteller m. v. godkender en BD-bygningsdel 60 til skillevægge, som omgiver soverum og gange fra disse samt forstuer m. v. Opmærksomheden skal dog henledes på lydisolationskravene i BR-66, 9.3.2 til skillevægge i hoteller m. v., hvorefter middelreduktionstallet for skillevægge, der afgrænser beboelsesrum, som er selvstændige lejemål, skal være mindst 50 dB. Dette krav kan ikke imødekommes med en dobbelt bræddeskillevæg (36 dB). For andre bygningsarter, f. eks. industribygninger, kontorhuse m. v., vil dobbelt skillevæg kunne anvendes i det omfang bygningerne kan sidestilles med de ovenfor nævnte beboelsesbygninger, men udover disse krav kan den lokale bygningsmyndighed stille særlige, brandmæssige krav.

Særlige forhold, begrænsninger m. v.

For skillevægge, der indeholder træ („brændbart materiale“) gælder en række afstandsbestemmelser i forhold til ildsteder, varmeinstallationer, skorstone og andre kanaler.

Skorsten. Træværk i vægge skal holdes mindst 23 cm fra den indvendige side af murede skorstone og mindst 10 cm fra den udvendige side af stålskorstone. (BR-66, 10.2.2, stk. 6).

Åbne ildsteder. Afstand til brændbart materiale skal regnet fra ildstedets indvendige side være mindst 23 cm og fra røgrøret mindst 30 cm. (BR-66, 10.1.7, stk. 3). K-BV forlanger 30 cm i begge tilfælde (§ 59, stk. 3).

Kakkelovne og (mindre) centralvarmekedler. Afstand til træværk fra ikke-vandkølede flader og fra røgrør skal mindst være 30 cm. Ved flader isoleret med mindst 20 mm mineraluld eller tilsvarende kan afstanden nedsættes til 20 cm. For vandkølede flader er mindsteafstanden 15 cm, i isoleret stand 10 cm. (BR-66, 10.1.2, stk. 6). K-BV kræver i regulativ om centralvarmeanlæg (1962), at afstanden fra pudset eller upudset træværk skal være mindst 30 cm fra kedel og røgrør.

Under visse omstændigheder kan en krævet afstand på 30 cm nedsættes til 20 cm for smalle lister og fodpaneler, som ikke er over 15 cm høje. (BR-66, 10.1.2, stk. 7. K-BV, regulativ om centralvarmeanlæg § 8, stk. 1b). Vedr. gasfyrede centralvarmekedler, se nedenfor.

Gasildsteder. Vægge ved bord for gasapparater skal i bordets udstrækning og i en højde af mindst 30 cm over denne være (af ubrændbart materiale eller) beklædt med et materiale, der ikke er ringere end rør og puds, og som er modstandsdygtigt overfor stød. Støder bordet ikke tæt til vægbeklædningen, skal denne gå mindst 10 cm ned under bordpladens overside (BR-66, 10.1.8).

De lidt strengere københavnske bestemmelser kræver enten at gasbordet fjernes mindst 20 cm fra en pudset bræddeskillevæg, eller at skillevæggen i bordets udstrækning og mindst 30 cm over bordpladen beklædes med f. eks. fliser. Er der hyld under bordet, skal beklædningen udføres fra hylden og op, og står gasbordet ikke tæt til væggen, skal vægbeklædningen føres mindst 10 cm under bordpladens (hyldens) overside (K-BV, regulativ om gasildsteder 1956, § 6). Fast installerede gaskomfurer, vandvarmere og gasdrevne køleskabe m. v. kan monteres direkte mod eller på træværk. (Tillæg 1957 til § 6).

Gasradiatorer vil som fast installation kunne monteres direkte mod eller på træværk, idet opmærksomheden dog henledes på bestemmelserne om aftræksrør nedenfor. Anbringelse mod let skillevæg af træ vil dog formentlig ikke være almindelig.

Gasfyrede centralvarmekedler (gennemstrømningstyper). Bestemmelser om anbringelse svarer til vandvarmere. Opmærksomheden henledes dog tillige på bestemmelserne om aftræksrør nedenfor.

Aftræksrør fra gasfyrede ovne skal holdes mindst 10 cm fra alt træværk (K-BV, regulativ om gasildsteder 1956, § 7), herunder også pudset skillevæg. Såfremt der beklædes med mindst 6 mm asbest dækket med jernplade kan afstanden nedsættes til 3 cm. Når et ovnaftræksrør føres gennem en skillevæg af træ og mellemrummet mellem rør og træ udfyldes med beton eller andet godkendt, brandfrit materiale, kan afstanden nedsættes til 5 cm.

Gasreglementet, hvortil der henvises i BR-66, 11.1 og 12.1, og som også er medbestemmende for de af Københavns kommune fastsatte krav, er under omarbejdelse. Et nyt reglement forventes at udkomme i løbet af 1968.

Varmtvands- og centralvarmeledninger og radiatorer skal holdes i afstand fra træværk som nævnt i afsnittet „Rørgennemføringer“, blad 3.

Luftvarmeanlæg. Dobbelt bræddeskillevæg kan ikke bruges ved varmekammer (BR-66, 10.1.4).

Luftkanaler. Se ventilationskanaler.

Ventilationskanaler skal udenfor det rum en kanal ventilerer være mindst 6 cm fra brændbare materialer, regnet fra kanalens indvendige side. Undtaget er afstand til loftsforshalling, gulvbrædder, fodlister og underlag for tagbeklædning. Ved isolering med ubrændbare isoleringsmaterialer kan afstanden nedsættes. Indvendig side af kanaler fra affaldsskakter og skarnkasserum skal dog være mindst 10 cm fra brændbare materialer: BR-66, 11.2.1, stk. 8.

For Københavns kommune er i K-BV, regulativ om aftræk og ventilation 1963, § 14, afstanden fra den indvendige side af lodrette kanaler til træværk fastsat til 10 cm. Til loftsforshalling, gulvbrædder, fodlister og underlag for tagbeklædning kan afstanden nedsættes til 4 cm. For vandrette kanaler til flere rum 4 cm. Ingen afstand krævet ved vandrette kanaler indenfor et enkelt rum. Varmluftkanaler i én-etages énfamiliehuse kan støde umiddelbart op til træværk (jfr. tillige BR-66, 10.1.4, stk. 3).

Aftrækskanaler for gasildsteder. Se ovenfor.

Egenskaber

Gælder for den dobbelte bræddeskillevæg af de ovenfor anførte dimensioner. Hvor der er anført „puds på én side“, er der regnet med pløjede brædder på den ikke-pudsede side.

Montering

Se detaljer, blad 2 og 3.

Montering af billeder, reoler m. v. på skillevæggen byder normalt ikke på specielle vanskeligheder, idet både søm og skruer kan få fat i træ overalt.

Modstand overfor mekaniske påvirkninger

Rigtigt udført – jfr. foregående side om forskallingens hældningsvinkel – har den dobbelte bræddeskillevæg stor stabilitet. På grund af bræddernes elasticitet yder skillevæggen god modstand overfor stød og slag. Pudslaget (gipspladerne) er dog relativt sart. Jfr. i øvrigt 323.0, lette skillevægge, alment, afsnittet „Stivhed og styrke“.

Vægt

Begge sider 12 mm kalkpuds : ca. 65 kg/m²
 Én side pudset : - 46 kg/m²
 Begge sider 13 mm gipsplader: - 50 kg/m²
 Mellemlag af uldpap vejer - 0.5 kg/m²

Varveisoleringssevne

Begge sider 12 mm kalkpuds k = 1,3
 Én side pudset k = 1,5
 Begge sider 13 mm gipsplader k = 1,16

Lydisolationssevne

Den dobbelte bræddeskillevæg har – med rør og puds på begge sider – et middelreduktionstal på 36 dB. Jfr. kravene til lydisolering i BR-66 9.2.2.

Modstand overfor ild

Med 12 mm kalkpuds på begge sider (13 mm gipsplader) er dobbelt bræddeskillevæg klassificeret som: BD-bygningsdel 60.

Forhold overfor fugt

Skillevæggen er uegnet til brug, hvor der kan tilføres væggen fugt, især i form af vand, i vedvarende mængde. Den kan som nævnt ikke bruges omkring baderum og/eller WC-rum med gulvafløb. Den bør ikke anvendes i kældere. Køkkenfugtighed vil normalt ikke være generende eller skadelig for skillevæggen.

Diverse

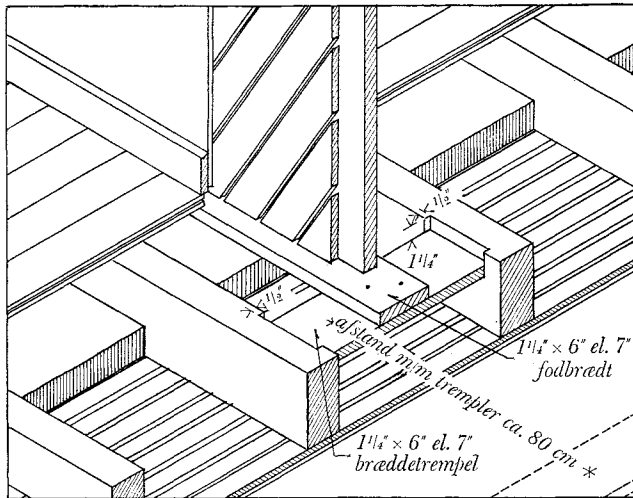
Brædderne vil med tiden svinde, efterhånden som fugtighedsindholdet nedsættes ved udtørring. Dette forhold får især betydning for pudsen, som kan revne, når træet arbejder. På alle udsatte steder, f. eks. hvor skillevæggen støder til vægge, bør pudsen derfor armeres udover den armering, som pudsbæreren, rørvævet yder i sig selv. Se overfladematerialer, blad 3.

Materialeforbrug, se dette blads forside.

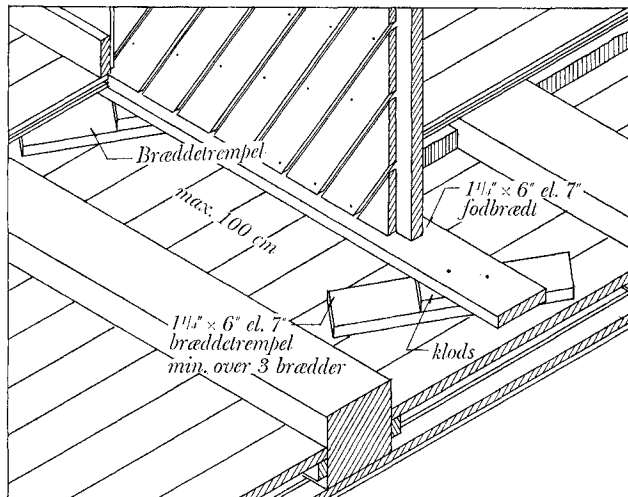
3	32	323	323.1		323.13	blad 2
konstruktioner	vægge, skorstene	lette skillevægge	lette skillevægge af træ		dobbelt bræddeskillevæg	

Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

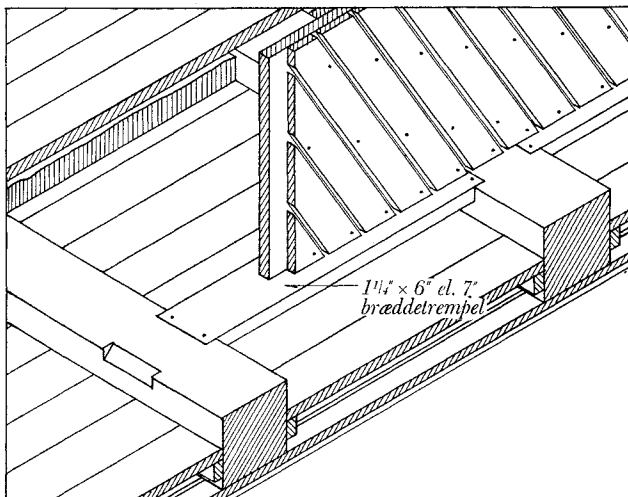
april 1968

Skillevæggen anbragt mellem træbjælker i bjælkelag af halvtømmer.

Skillevæggen anbragt mellem træbjælker i bjælkelag af heltømmer. Mindre god, men dog acceptabel løsning. Fordrer indskudsbrædder.

Skillevæggen anbragt på tværs af bjælkerne i træbjælkelag af heltømmer.

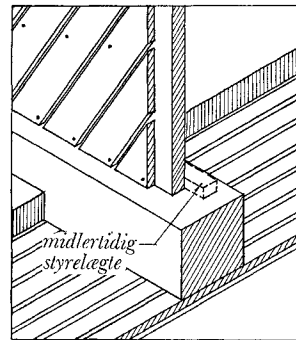
Detaljer

Døre og andre åbninger

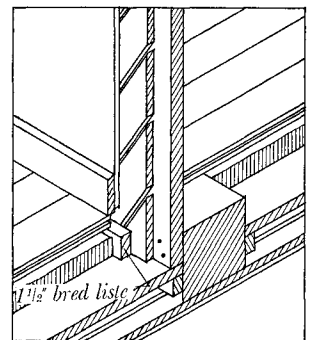
Over døråbninger anbringes i plan med den øvrige forskalling et vandret forskallingsbrædt (se første tegning på blad 1), hvortil de afskårne lodrette brædder fastgøres. Dette brædt udføres ca. 60 cm længere end døråbningens bredde, svarende til 2 stk. 6" brædder på hver side af døren, og det sømmes til disse med 3 stk. 2" søm hvert sted. Langs alle døråbningens kanter anbringes ligeledes 3 stk. 2" søm i hvert bræddekrøds.

Ved større åbninger, som ikke når til gulv, anbringes også under åbningen et vandret forskallingsbrædt.

Mindre åbninger, f. eks. for lemme, udskæres i reglen, efter at skillevæggen er opstillet, og langs alle kanterne anbringes 2 ekstra søm i hvert bræddekrøds.

Skillevæggen anbragt på langs af træbjælke.

Skillevæggen fastgjort på siden af træbjælke. Kræver et lige stykke tømmer, evt. hugning eller påføring.

Tilslutning til gulv

1. ved træbjælkelag

Til støtte for de lodrette brædder anbringes, hvor det er nødvendigt, en leder af taglægte, forskallingsbrædt eller lign., som fjernes efter opstillingen.

a) skillevæg parallel med og over bjælkerne opstilles direkte på disse. Anbringes skillevæggen langs en bjælke, fastgøres de lodrette brædder til bjælkesiden, og på den modsatte side af skillevæggen fastgøres til støtte for gulvbrædderne en 1 1/2" bred liste med 4 stk. 3 1/2" søm pr. m. Denne løsning kræver en nøjagtig anbringelse af bjælken.

b) skillevæg parallel med og mellem bjælkerne anbringes bedst på bræddetrempler, som indlægges mellem bjælkerne med ca. 80 cm afstand og forsænket 1 1/4" (fodbrædtets tykkelse). Bræddetremplerne udføres af 1 1/4" x 6" eller 7" brædder, 1" længere end den frie afstand mellem bjælkerne. De fastgøres til bjælkerne med 2 stk. 3 1/2" søm i hver ende. Over bræddetremplerne fastgøres med 2 stk. 3 1/2" søm i hver trempele et 1 1/4" x 6" eller 7" fodbrædt hvorpå skillevæggen opstilles.

Ved en hyppig anvendt løsning anbringes fodbræddet på 1" x 4" bræddetrempler, som med højst 1 m mellemrum spænder på skrå over mindst 3 indskudsbrædders bredde. Fodbræddet klodses enten op til bjælkeoverkant, eller der anbringes til støtte for gulvbrædderne, på begge sider af skillevæggen 1 1/2" brede lister fastgjort med 4 stk. 3 1/2" søm pr. m. Denne løsning medfører ofte, at indskudsbrædderne giver efter for belastningen, således at der med tiden opstår pudsrevner ved loftet.

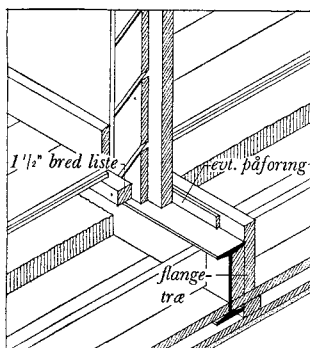
Ved træbjælkelag uden indskud anvendes altid den førstnævnte løsning.

c) skillevæg på tværs af bjælkerne anbringes på 1 1/4" x 6" eller 7" bræddetrempler indlagt mellem bjælkerne i højde med bjælkeoverkant. Tremplerne skæres skråt til i enderne, og i bjælkerne udstemmes tilsvarende. Evt. bomkanter kan overflødig gøre udstemningen. Tremplerne fastgøres med 2 stk. 3 1/2" søm i hver ende.

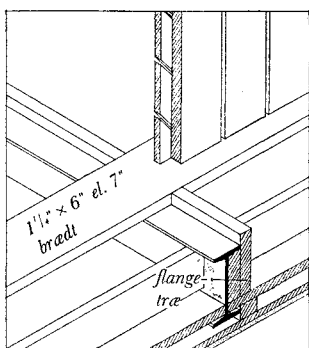
3	32	323	323.1			323.13	blad 2
konstruktioner	vægge, skorstene	lette skille-vægge	lette skille-vægge af træ			dobbelt bræddeskillevæg	

Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

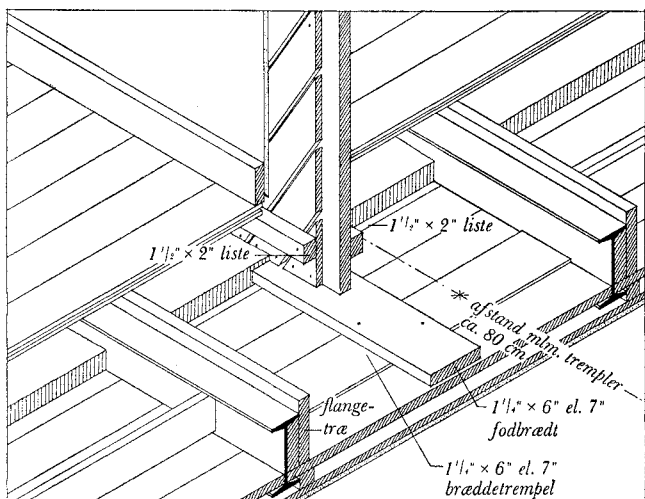
april 1968

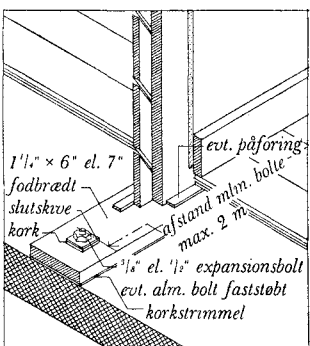
Skillevæggen anbragt på jernbjælke.

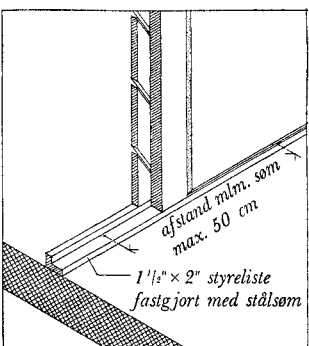
Skillevæggen anbragt på tværs af jernbjælker.

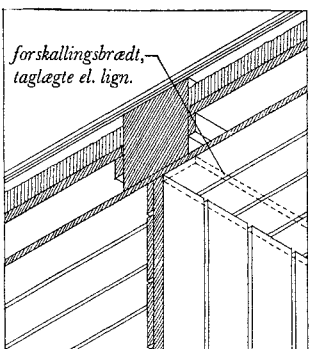
Skillevæggen anbragt mellem jernbjælker.

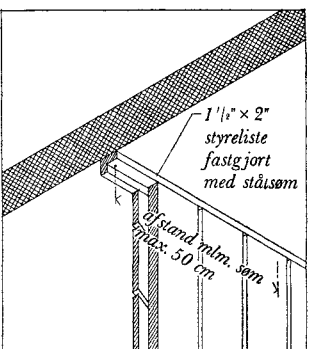
Skillevæggen anbragt på betondæk eller lign., hvor der lægges bræddegulv på strøer.

Skillevæggen anbragt på betondæk eller lign., hvor gulvbelægningen lægges direkte på dækket.

Tilslutning til forskallede lofter.

Tilslutning til betonlofter eller lign.

Mål 1:20

2. ved jernbjælkelag

Til støtte for de lodrette brædder anbringes, hvor det er nødvendigt, en leder af taglægte, forskallingsbrædt eller lign., som fjernes efter opstillingen.

a) skillevæg parallel med og over bjælkerne kan opstilles med flangetræet som støtte for de lodrette brædder, evt. med en påføring. På den modsatte side af skillevæggen anbringes i højde med flangetræets overkant en $1\frac{1}{2}$ " bred liste til støtte for gulvbrædderne, fastgjort med 4 stk. $3\frac{1}{2}$ " søm pr. m. Hvis flangetræet ikke rager mindst 1" op over jernbjælken, bør de lodrette brædder for at muliggøre tilfredsstillende sømning fastgøres på flangetræets frie side.

b) skillevæg parallel med og mellem jernbjælker anbringes f. eks. på $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" bræddetrempler som indlægges mellem bjælkerne med ca. 80 cm afstand. Bræddetremplerne aflægges på flangerne, enten ovenpå eller mellem indskudsbrædderne, og over tremplerne fastgøres med 2 stk. $3\frac{1}{2}$ " søm i hver trempe et $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" fodbrædt hvorpå skillerummet opstilles. På begge sider af skillevæggen fastgøres med 4 stk. $3\frac{1}{2}$ " søm pr. m $1\frac{1}{2}$ " brede lister til støtte for gulvbrædderne.

c) skillevæg på tværs af jernbjælker anbringes på tilsvarende måde som ved træbjælkelag, idet dog bræddetremplerne her kan erstattes med et gennemgående fodbrædt. Der udskæres for fodbrættet i flangetræet.

3. ved beton og lign.

Såfremt gulvet lægges på strøer, anbringes skillevæggen på et $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" fodbrædt, som klodes op eller påføres med tynde lister, således at gulvbrædderne kan lægges af på det. Fodbrættet kan fastgøres enten med 70-80 mm lange stålsøm eller med $\frac{3}{8}$ " ekspansionsbolte. Ved etageadskillelser med hullstensblokke må det nøje påses, at fastgørelsesmidlerne anbringes uden at skade blokkene og i almindelighed anvendes ekspansionsbolte ikke ved disse dæk.

Før opstillingen anbringes på fodbrættet til støtte for de lodrette brædder en leder af taglægte eller lign., som fjernes efter opstillingen.

Hvis skillevæggen anbringes på et støbt dæk med trægulv på strøer, og hvortil der i overensstemmelse med BR-66 9.2.3. og 9.2.5 stilles krav om isolation mod luftlyd og trinstøj, vil opstilling af skillevægge som ovenfor anført med fodbrædt ikke være mulig. Der må, hvis der ikke ønskes gennemløbende gulvbrædder med skillevæggen anbragt på gulvfladen, regnes med fastgørelse til en styreliste, som nævnt nedenfor og med lægning af gulvstrøer nær skillevæggen på begge sider af denne, men uden direkte forbindelse til skillevæggen.

Lægges gulvbelægningen umiddelbart på betonen, anvendes i stedet for det normale fodbrædt med leder en $1\frac{1}{2}$ " x 2" liste som falds svarende til de lodrette brædder. Listen kan fastgøres som nævnt ovenfor.

Oftest fastgøres fodbrættet ikke, men kiles blot op under skillevæggen som i hvert fald må fastgøres til loft (se næste afsnit). Det er imidlertid klart, at en sådan løsning giver mindre stabilitet end de førnævnte, og kan medføre gener, når kiler og brædder rører ud, eller der forekommer sætninger i de bærende konstruktioner.

Tilslutning til loft

Over samlingen mellem skillevæg og loft af andet materiale anbringes ca. 15 cm brede strimler af galv. trådned med 20 mm maskevidde som ekstraarmering for pudsen.

Ved forskallede lofter anbringes normalt ikke net, men ved særlig omhyggeligt arbejde må det dog anbefales, da der i visse tilfælde kan opstå pudsrevner ved samlingen.

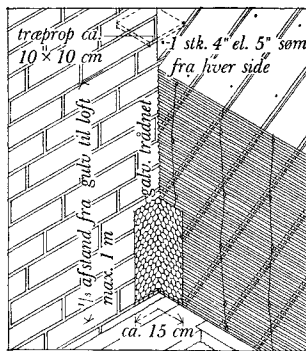
1. Ved forskallede lofter opstilles skillevæggen mod ledere af forskallingsbrædder, taglægte eller lign., som fjernes efter opstillingen, og de lodrette brædder sømnes direkte i loftforskallingen.

2. Ved betonlofter og lign. anbringes en $1\frac{1}{2}$ " x 2" liste med falds for de lodrette brædder. Listen kan fastgøres med 70-80 mm stålsøm.

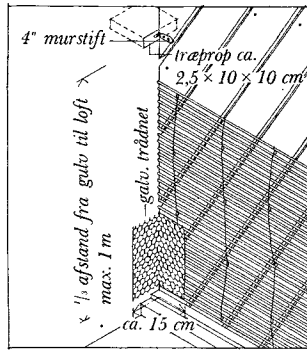
3	32	323	323.1		323.13	blad 3
konstruktioner	vægge, skorstene	lette skille-vægge	lette skille-vægge af træ		dobbelt bræddeskillevæg	

Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

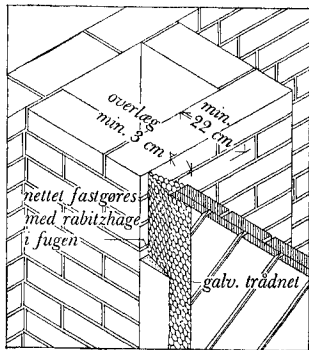
april 1968

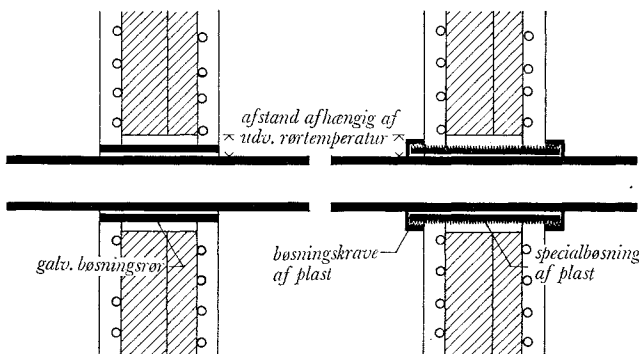
Tilslutning til muret væg. Vist med fastgørelse ved hjælp af søm.

Tilslutning til betonvæg. Vist med fastgørelse ved hjælp af murstifter.

Tilslutning til skorsten. De anførte 22 cm fra indvendig skorsten til træværk svarer til kravene i K-BV. BR-66 har 23 cm.

Rørbøsning af galv. rør plant afskåret med pudse eller pladebeklædning. Mål 1:5.

Specialbøsning af plast med krave af plast. Bøsningen tilskræves i længde med kniv. Mål 1:5.

Detaljer - fortsat fra blad 2

Tilslutning til vægge

Hvis skillevæggen pudses og støder op til anden pudset væg, anbringes over samlingen mindst 15 cm brede strimler af varmforzinket trådnet med 20 mm maskevidde som armering for pudsen. Kantråde overlappes for hver 20-30 cm for at hindre spændinger.

Tilslutning til andre bræddewægge volder i øvrigt ingen særlige problemer. Det yderste lodrette brædt stødes tæt til den anden væg og fastgøres til denne med 4 stk. 3" søm (31/80) pr. 100 cm.

Tilslutning til murværk eller beton udføres med mindst 2 stk. 4" (38/80) søm pr. 100 cm, sømmet skråt fra hver side gennem det yderste brædt - eller med mindst 1 stk. 4" murstift pr. 100 cm. Se tegning. Murstifterne fastgøres til bræddeskillevæggen med 2" søm (25/55) i hvert af lappens sømhuller, normalt 2. Der er forud anbragt træpropper 10 x 10 x 2,5 cm indstøbt i betonen, eller 10 x 10 x fuger i lejefugen i murværket. Propperne fastgøres så der ikke sømmes i endetræ.

Ved almindelig loftshøjde fastgøres skillevæggen normalt 3 steder mellem gulv og loft, svarende til en afstand på 60-80 cm mellem fastgørelsespunkterne.

Skillevæggens stivhed kan forøges ved at lade et forskallingsbrædt foroven og forneden - ca. 50 cm fra loft, henholdsvis gulv - gå ca. 4 cm ind i en udsparring i murværk eller beton. Udsparringen fuges ud med kalkmørtel tilsat lidt cement, i beton med cementmørtel.

Tilslutning til skorsten, aftræksrør m. v.

Hvor træværk af hensyn til brandfare skal holdes i en bestemt afstand fra kanaler (se Anvendelse/Særlige forhold, begrænsninger m. v., blad 1) udfyldes mellemrummet mellem skillevæggen og kanalen med rabitz, en udkastning med bastardmørtel nr. 0 på mønjemalet eventuelt galvaniseret strækmetal, masker 10 x 42 mm, eller forzinket trådnet med 20 mm masker.

Trådnettet fastgøres til murede vanger med forzinkede rabitzhager i hver fuge og føres mindst 3 cm ind på begge sider af skillevæggen (se tegningen), hvor det fastgøres med forzinkede 1" (20/25) rørsøm.

Ved skorstene med mindst 1 stens vangetykkelse fastgøres skillevæggen med murstifter som beskrevet ovenfor, men uden anvendelse af træpropper. Over samlingerne anbringes ca. 15 cm brede strimler af forzinket trådnet med 20 mm masker som armering for pudsen.

Ved varmluftkanaler med 1/2 stens vangetykkelse kan skillevæggen støde helt op til vangen, men må ikke fastgøres i denne. Over samlingen anbringes trådnet som nævnt.

Ved kanaler af asbestcement eller beton, hvori der ikke må sømmes, bør skillevæggen føres forbi kanalen i den lovbestemte afstand, og mellemrummet udfyldes f. eks. med rabitz. I hjørnet mellem skillevæg og kanal anbringes en ca. 15 cm bred strimmel af forzinket trådnet, som kun må fastsømmes til brædderne og rabitzten. Ved bedre arbejde føres trådnettet videre udenom kanalen til fastgørelse i tilstødende væg.

Rørgennemføringer

Vand- og centralvarmeledninger føres gennem skillevæggen i bøsninger, således at ledningerne frit kan udvide sig. Bøsninger afskæres plant med pudsen (pladebeklædningen). Der kan evt. anbringes bøsningkraver (findes også i plast), eller anvendes specialbøsninger med kraver.

Til rørledninger - og andre installationer - stilles ikke særlige krav om afstand til træværk, hvis ledningens temperatur, målt på ydersiden, ikke overstiger 100° C. Er der tale om varmere ledninger, kræver BR-66, i kap. 12.3 en mindsteafstand på 3 cm til træværk, når temperaturen er 100-120° C. Ved temperatur mellem 120° og 150° C skal afstanden være mindst 5 cm. Københavns Kommune godkender i Regulativ vedr. centralvarmeanlæg m. v. (1962), § 12, en mindsteafstand på 3 cm for temperaturer på 101-150° C, og kræver 6 cm afstand for temperaturer mellem 151-200° C. En forudsætning er, at rørene ligger frit, så der er mulighed for luftcirkulation omkring dem.

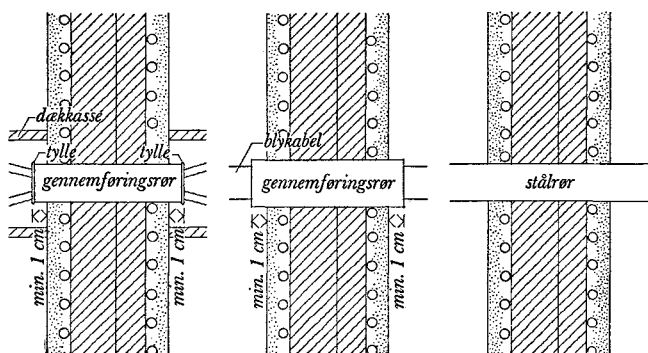
Gasledninger må ikke samles i skillevæggen, og ikke være el-ledninger nærmere end 5 cm, jfr. Københavns Kommunes belysningsvæsen's bestemmelser.

Faldrør føres gennem skillevæggen uden særlige foranstaltninger, og der pudses tæt om ledningen.

3	32	323	323.1		323.13	blad 3
konstruktioner	vægge, skorstene	lette skillevægge	lette skillevægge af træ		dobbelt bræddeskillevæg	

Erstatter blad med samme betegnelse, dateret marts 1949

april 1968

Gennemføring af elektriske ledninger.
Mål 1:5.

Elektriske installationer

Gennemførelse af målerledning i dobbelt bræddeskillevæg udføres som ved træbjælkelag (se Træbjælkelag, 331). Gennemføringsrørets fremspring for vægfladen skal være mindst 1 cm.

Skjult rørinstallation udføres i reglen ved at føre stål- eller plast-rør i mellemrummet mellem de lodrette brædder fra etageadskillelsen til afbryder. Ofte affases kanterne på brædderne for at give bedre plads (dette udføres af elektrikeren). Rør fastgøres til skillevæggen mindst 2 steder med 1 stk. 2" søm, som bukes omkring røret. Stålrør svummes efter installationen med ren cementmørtel, da de tæres af pudsens kalkindhold.

Ved døråbninger, hvor der skal anvendes afbrydere, bør den skrå forskalling holdes 1-1½ cm fra den kant af døråbningen, hvor afbryderen skal placeres, således at ledningen kan føres ned langs det lodrette brædt i dørhullets side.

Vandret trækning af el-rør bør søges undgået på skillevægge, og bør ikke foretages ved at der overskæres brædder, hvorved skillevæggens stivhed forringes.

Ved pudsede skillevægge udføres installationen inden røringen, og ved særlig godt arbejde udpændes galvaniseret trådnæt over rørinstallationen.

Overfladematerialer

Efter opstilling af skillevæggen og anbringelse af diverse installationsgenstande deri, beskyttes det med pudslag eller pladebeklædning.

Pudslaget, der ikke har særlig god vedhængning ved træ, hænger i en pudsberer, almindeligvis rørvæv. Rørvævet anbringes med rørene på tværs af brædderne, ved 60° forskalling dog oftest vandret. Hver tråd sømnes med galv. ¾" rørsøm med højst 15 cm afstand. Rørvævet strammes op ved at sømmene anbringes skiftevis på den ene og den anden side af tråden. Stød udføres med 7 cm overlæg, og der sømnes en ekstra tråd henover stødene.

Overalt hvor bræddeskillevægge støder til andet materiale – ved særlig godt arbejde også ved trælofter – påsættes mindst 15 cm bred forzinket trådfletning med 20 mm masker. Kanttråde overklippes for hver 20-30 cm for at forebygge spændinger. Ved udadgående hjørner kan også anvendes trådnæt, men bedre beskyttelse opnås med varm-forzinkede hjørnejern.

Trådnæt udkastes inden pudsningen med cementmørtel eller bastarmørtel nr. 0. Elektrikerrør og andre installationsgenstande af jern samt hjørnebeskyttere skal inden pudsning svummes i cementvælling eller tilstøbes med ren cementmørtel. Kalkmørtel forårsager tæring af jern.

Selve pudsningen foregår i tre tempi. For at fylde ud mellem rørvævets rør foretages først udkastning (grundingslag, grovgrundning) med kalkmørtel, eventuelt blandingsmørtel nr. 4. Når grundingslaget er 1-3 dage gammelt, påføres grovpudsmørtelen, bedst resultat opnås ved kastning. Vanding kan blive nødvendig på grundlaget i tørt, varmt vejr. Herefter påføres slutpuds: finpudsmørtel. Grovpudsmørtel skal indeholde mindst 9 og højst 13 vægtprocent kalkhydrat, finpuds mindst 22½ vægtprocent kalkhydrat (GB 4, 8.21).

Gipsplader (pudsplader, betegnes også gipskartonplader) opsømmes med 1½" galvaniserede specialsøm 22/40, søm afstand ca. 15 cm, afstand mellem sømrækkerne vandret og lodret 40-60 cm. Mellem de enkelte plader holdes en 2-3 mm fuge. Sømning foretages med hammer med rund bane, og der arbejdes fra midten af pladerne ud mod kanterne. Efter opsætning fyldes fuger og eventuelle beskadigelser med en stiv blanding af kalkfiint gips, der afslibes plant med overfladen. Sømhuller behandles bedst med oliegrunder og fyldes ud med blanding af blyhvidt og guldgrund.

Over fugerne kan også sættes gazeforstærkede papirstrips. Pladerne er herefter klare til den egentlige overfladebehandling.